

İLGAR CEMİLOĞLU
ALİ İMAMVERDİ

BAYATİ-ŞİRAZ DERÂMEDLERİ VE RENKLERİ

İKSAD
Publishing House

İLGAR CEMİLOĞLU
ALİ İMAMVERDİ

**BAYATİ-ŞİRAZ DERÂMEDLERİ
VE RENKLERİ**

ANKARA - 2022

Copyright © 2022 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
distributed or transmitted in any form or by
any means, including photocopying, recording or other electronic or
mechanical methods, without the prior written permission of the publisher,
except in the case of
brief quotations embodied in critical reviews and certain other
noncommercial uses permitted by copyright law. Institution of Economic
Development and Social
Researches Publications®
(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)
TURKEY TR: +90 342 606 06 75
USA: +1 631 685 0 853
E mail: iksadyayinevi@gmail.com
www.iksadyayinevi.com

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.
Iksad Publications – 2022©

ISBN: 978-625-8377-67-5
Cover Design: İbrahim KAYA
June / 2022
Ankara / Turkey
Size = 16 x 24 cm

ÖNSÖZ:

Prof.Dr. İlgar İmamverdiyev, Ali İmamverdi

BİLİMSEL EDİTÖR VE İLMİ DANIŞMAN:

Firuze İmamverdi

BİLİMSEL TEKNİK YÖNETMEN

Tunahan Şentürk

Prof. Dr. İlgar Cemiloğlu ve Ali İmamverdi'nin, sazendelerin icrasından ve farklı kaynaklardan derledikleri **“Bayati-Şiraz Derâmedleri ve Renkleri”** isimli bu kitapta, versiyonları ile birlikte (9 “*Bayati – Şiraz Derâmedi*” ve 49 “*Bayati - Şiraz Rengi*” olmak üzere), toplam 59 enstrümantal halk müziği incileri yer almaktadır. Sanatseverlere armağan edilen bu eser, Azerbaycan halk musikisi konusunda yazılacak yüksek lisans veya doktora tezlerinde, bilimsel yayınlarda kullanılacak birer kaynaktır.

İKSAD yayınevi tarafından Türkiye’de yayınlanan **“Bayati - Şiraz Derâmedleri ve Renkleri”** isimli eser, iki kardeş ülke olan Türkiye ve Azerbaycan arasında kültürel ilişkilerinin kitap halinde kanıtıdır.

Prof. Dr. Oğuzhan Saygılı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
İÇİNDEKİLER.....	3
ÖNSÖZ Prof. Dr. İlgar Cemiloğlu, Ali İmamverdi "Azerbaycan Muğamları'nın Gelini - "Bayati-Şiraz "	7
1. Bayati-Şiraz Derâmedi (1).....	21
2. Bayati-Şiraz Derâmedi (2).....	22
3. Bayati-Şiraz Derâmedi (3).....	23
4. Bayati-Şiraz Derâmedi (4).....	24
5. Bayati-Şiraz Derâmedi (5).....	26
6 .Bayati-Şiraz Derâmedi (6).....	28
7. Bayati-Şiraz Derâmedi (7).....	29
8. Bayati-Şiraz Derâmedi (8).....	30
9. Bayati-Şiraz Derâmedi (9).....	32
10. Bayati-Şiraz Rengi (1) "Maye"	35
11. Bayati-Şiraz Rengi (2) (DİRİNGİ)	37
12. Bayati-Şiraz Rengi (3) "Uzzal" (DİRİNGİ)	39
13. Bayati-Şiraz Rengi (4) (DİRİNGİ)	40
14. Bayati-Şiraz Rengi (5)	41
15. Bayati-Şiraz Rengi (6) "Bayati-İsfahan"	42
16. Bayati-Şiraz Rengi (7) "Bayati-İsfahan"	44
17. Bayati-Şiraz Rengi (8) "Bayati-İsfahan"	45
18. Bayati-Şiraz Rengi (9) "Bayati-İsfahan"	46
19. Bayati-Şiraz Rengi (10) "Bayati-İsfahan"	47
20. Bayati-Şiraz Rengi (11) "Bayati-İsfahan"	50
21. Bayati-Şiraz Rengi (12) "Bayati-İsfahan"	53

22. Bayati-Şiraz Rengi (13).....	54
23. Bayati-Şiraz Rengi (14).....	56
24. Bayati-Şiraz Rengi (15) (<i>DİRİNGİ</i>)	59
25. Bayati-Şiraz Rengi (16).....	61
26. Bayati-Şiraz Rengi (17).....	63
27. Bayati-Şiraz Rengi (18).....	64
28. Bayati-Şiraz Rengi (19).....	65
29. Bayati-Şiraz Rengi (20) “Şehlayi” (<i>DİRİNGİ</i>).....	66
30. Bayati-Şiraz Rengi (21) (<i>DİRİNGİ</i>)	67
31. Bayati-Şiraz Rengi (22) (<i>DİRİNGİ</i>)	68
32. Bayati-Şiraz Rengi (23).....	70
33. Bayati-Şiraz Rengi (24).....	71
34. Bayati-Şiraz Rengi (25).....	72
35. Bayati-Şiraz Rengi (26).....	73
36. Bayati-Şiraz Rengi (27).....	74
37. Bayati-Şiraz Rengi (28).....	76
38. Bayati-Şiraz Rengi (29).....	77
39. Bayati-Şiraz Rengi (30).....	78
40. Bayati-Şiraz Rengi (31).....	79
41. Bayati-Şiraz Rengi (32).....	81
42. Bayati-Şiraz Rengi (33).....	83
43. Bayati-Şiraz Rengi (34).....	85
44. Bayati-Şiraz Rengi (35).....	87
45. Bayati-Şiraz Rengi (36).....	88
46. Bayati-Şiraz Rengi (37).....	90
47. Bayati-Şiraz Rengi (38).....	92
48. Bayati-Şiraz Rengi (39).....	94

49. Bayati-Şiraz Rengi (40).....	96
50. Bayati-Şiraz Rengi (41).....	97
51. Bayati-Şiraz Rengi (42).....	98
52. Zil Bayati-Şiraz Rengi (43).....	99
53. Zil Bayati-Şiraz Rengi (44).....	101
54. Zil Bayati-Şiraz Rengi (45a) "Bayati-İsfahan" (<i>DİRİNGİ</i>) I varyant .	102
55. Zil Bayati-Şiraz Rengi (45b) "Bayati-İsfahan" (<i>DİRİNGİ</i>) 2. varyant	103
56. Zil Bayati-Şiraz Rengi (46) "Uzzal".....	105
57. Zil Bayati-Şiraz Rengi (47).....	107
58. Zil Bayati-Şiraz Rengi (48).....	108
59. Zil Bayati-Şiraz Rengi (49).....	109
PROF. DR. İLGAR CEMİLOĞLU İMAMVERDİYEV	110

ÖNSÖZ

AZERBAYCAN MUĞAMLARI’NIN GELİNİ - “BAYATİ-ŞİRAZ”

Yüce Allah'ın Doğu'ya ve Türk dünyasına bahşettiği değerlerin başında Ozan sanatı ve Muğam sanatı gelmektedir. Her iki sanata da Doğu ve Türk dünyası kültürünün iki gözü, bu iki farklı ruh dünyası maneviyatımızın en ulvi, kutsal değerlerindendir. Ruhumuz bu ilahi seslerin tınısında bu iki manevi değerden beslenerek insanlık mertebesine çeker. Manevi kültürümüzün simgesinin adı, binlerce yıldır yaşayan ve insanı bu yüce eserlerle yoğuran mugam ve ozan sanatıdır. Ozan ve mugam gibi büyük bir sanatı olduğu için Türk dünyası ve Doğu dünyası her zaman mutludur.

Her milleti kendinin ürettiği halk müziği numunelerinin müellifi olarak adlandırabiliriz. Bu musiki üzerine yazdığı metinlerden dolayı kendisini halkının şairi olarak nitelendirebiliriz. Dolayısıyla her bir halkın kendine has gelenek ve göreneği olmak üzere belirli bir kültürü hayata bakışı vardır. Bu nedenle de her bir milleti diğer halklardan ayrı kılan zengin musiki mucevherleri; eşsiz melodilerle, insanı etki altında bırakan büyüleyici sözleri ise şiir mısralarında yankılanmaktadır. Rastgele değil ki birçok millete nağmekar halk ve şairler ulusu denilmişlerdir. Bu özelliğe sahip milletlerden biri de “Odlar Diyarı”nda asırlardır yaşayan (*Ateşler Ülkesi*) olarak adlandırılan Azerbaycan Türkleridir. Azerbaycan halkı, büyük sanatçılar öncülüğünde, mugam ve ozan sanatını yüzyıllar boyunca yaşatmış ve halkın yerel bu müzik türlerine olan sıkı bağlılığı ve ilgisi nedeniyle kaybolmayarak günümüze kadar getirmiştir.

Azerbaycan muğamları tarih boyunca kendine has bir gelişime süreci içerisinde sosyal ve siyasi olayların etkisi altında giderek biçimlenmiş ve günümüzle de canlılığını korumaktadır. Aynı zamanda mugam, her tarihsel dönemin mührünü ve yankısını bünyesinde barındırır. Farklı ruh halini yansıtan gizemli melodileri, harika bölümleri, elvan renkleri ve icra şekilleri ile müzik dünyasında seçkin olan Azerbaycan muğamları, insanların hayat felsefesi, hayalleri ve düşünceleri ile yakından bağlantılıdır.

"Bayati-Şiraz" muğamı, Azerbaycan halkının ruhunu ifade eden, her zaman sevilen ve tazeliğini kaybetmeden icra edilen muğamlardan biridir. Farsca "Erusi-Musiki", yani "Musikinin gelin"i olarak adlandırılan "Bayati-Şiraz" muğamı, 7 temel muğam içerisinde kendine has benzersiz ruhu ile derin etki gücüne sahiptir. Her bir yedi temel muğam aynı zamanda derin bir felsefi dünyadır. Bu felsefi dünya içerisinde "Bayati-Şiraz" muğamı da kendine özgün belirtileri, semptomları ile Azerbaycan halk müziği kültüründe yer almaktadır. Farklı dönemlerde tanınmış Azerbaycan müzikologlarının "Bayati-Şiraz" muğamı ile ilgili bir takım ilginç bilgilere rastladık. Ünlü müzikolog-bestekâr Efrasiyab Bedelbeyli (*Bkz: Resim № 1*) "Bayati -

Resim № 1. Erasiyab Bedelbeyli (1907-1976)

Şiraz” muğamı ile ilgili şöyle der: “Bayati - Şiraz” – 1) *Azerbaycan musikisinin yedi ana muğamından biri.* 2) *Berdaşt, Maye, Nişibi - Feraz, Bayati - İsfahan, Haveran, Uzzal gibi önemli muğam bölümlerinin birarada agregadan oluşan destgâh. Kendine göre güzel, akıcı, ahenkli nağme ve derin etki gücüne göre müzik literatüründe çoğu zaman “Erusi - Musiki” (“Müziğin gelini”) denir.*¹

“Açıklamalı Muğam Lugati” kitabında "Bayati-Şiraz" muğamı ile ilgili şöyle der: "Bayati-Şiraz Muğam"ı - *Azerbaycan'ın mugam destgâhlarından biridir. İçeriği ise: “Berdaşt”, “Nishibi-Feraz”, “Bayati-Şiraz” (“Ebulchep” guşe), “Bayati-İsfahan”, “Zil Bayati-Şiraz”, “Haveran”, “Uzzal”, “Dilruba” ve “ Bayati-Şiraza ayak” bölümü ve guşeleri kapsar. Bu mugam Destgâh'ı "Sol", "Bayati-Şiraz" kökünde (akort) seslendirilir. Bayati-Şiraz muğamı, güzel, akıcı melodisi ve derin etkisi nedeniyle müzisyenler tarafından genellikle "Erusi-musiki" (Müziğin gelini) olarak adlandırılır. Üzeyir Hacıbeyli, "Bayati-Şiraz" muğamını duygusal bakımdan üzgün, gamlı bir ruh hali olan mugam olarak nitelendirdi. Behram Mansurov, "Bayati-Şiraz" muğamının ancak 19. yüzyılın sonlarında bağımsız bir muğam olarak var olduğunu ve ondan önce "Bayati-İsfahan" destgâhi gibi usta sanatçılar tarafından bilindiğini söylüyor.”²*

“Müziğin gelini” veya güzel müzik olarak adlandırılan “Bayati-Şiraz” lirik, hüzünlü yavaş, sakin karakteristik özelliğe ve içeriğe sahip olmakla kendine has süslemeleri – “dekorasyonu” ile farklılık göstermektedir. Büyük tar üstadı Azerbaycan’ın Devlet Sanatçısı Behram Mansurov’un (Bkz: *Resim № 2*) da belirttiği gibi bir zamanlar “Bayati-Şiiraz”, “Bayati İsfahan” muğam Destgâhı’nın bir parçasıydı.

¹ Bedelbeyli E. “Açıklayıcı Monografik Musiki Lugati”, “Elm” yayınevi, Bakü-1969, S. 29

² “Açıklamalı Muğam Lugati”, “OL” MMC, Bakü - 2015, S. 12

Resim № 2. Behram Mansurov (1911-1985)

Takdim ettiğimiz listede yer alan isimler kadim dönemlerde “Bayati- İsfahan” muğamının bölümleri olarak seslendirilirdi.

1. Berdaşt
2. Gerduniye
3. Nişibi-feraz
4. İsfahanek
5. Bayati-İsfahan
6. Nühüf
7. Hacı Yuni
8. Naleyi Zembur
9. Manevi
10. Pehlevi
11. Bayati-Kürd
12. Gatar
13. Bayati- Ecem
14. Gebri
15. Baba Tahir
16. Azerbaycan
17. Ebülçep
18. Bayati-Şiraz
19. Haveran
20. Uzzal
21. Dilrüba
22. Bayati-İsfahan
23. Ayak

Çağdaş günümüzde “Bayati - Şiraz” muğamında genellikle bu bölümler icra edilmektedir.

1. Berdaşt
2. Nişibi-Feraz
3. Bayati -sfahan
4. Zil Bayati Şiraz
5. Haveran
6. Uzzal
7. Ayak
8. Maye (son)

Bir hususa değinmemiz gerekir ki Destgâh halinde Bayati-Şiraz Muğamı’nın ana bölümlerinin hanendeler tarafından okunması önemlidir. Örneğin, “Bayati - İsfahan” ve “Uzzal” gibi bölümler olmadan geçmek mümkün değil. Ancak, hanendelerin “Ebulçep” ve “Dilruba” gibi küçük şubeleri söylenmese bile caiz değildir. Bu durum sanatçının hayal gücüne bağlı olmakla, yeteneği ve haleti ruhiyesi de dahil olmakla fantazisi ile ilgilidir. Doğu dünyasının ünlü bestekârı Azerbaycan’lı Üzeyir Bey Hacıbeyli (*Bkz: Resim № 3*) diyor ki

Resim № 3. Üzeyir Hacıbeyli (1885- 1948)

“Muğam Destgâh”ının hanendeler tarafından söylediği metinler genellikle gazel şiir türüne dayanmakla Aruz ağırlıklı olmalıdır. Parmak hesabı ile sayılarak yazılan şiirler, yani aşık edebiyatı, Azerbaycan muğam Destgâh’ının icrası için çok da uygun değildir.

Aruz ile yazılan gazelin ağırlığı, muğam Destgâh'ının musikisi için orijinel ritmik formül daha müsaittir.

Büyük bstekâr, ünlü ünlü müzikolog Üzeyir Hacıbeyli'nin (Bkz: *Resim № 3*) kurduğu sisteme göre “Bayati-Şiraz” muğamının yapısı 1-1-1/2 ton formülüne dayanmaktadır ve küçük tersiya-üçlü aralıkla iki tetrakordun(dört sesden oluşan ses dizisine tetrakord denir) birleşiminden oluşmaktadır. Not etmemiz gerekir ki 4. nota olan “Sol” sesi aynı zamanda “Maye” adlanan tonik sesini temsil eder. Makamın ses serisinin II, IV, VI, VIII. notalardan oluşan istinat basamakları "Bayati-Şiraz" muğamının bölümlerinin temelini oluşturur. Bu usulde oluşturulan müzik örnekleri işte bu ses dizisine dayanmaktadır.

“Sol” kararlı “Bayati - Şiraz” makamının (ses dizisi) dört notayı içeren ve küçük üçlü aralığın birleşiminden oluşan 2 tetrakordun 1-1-1/2 formülüne temellenen ses dizisinin görüntüsü nota örneğinde şu şekildedir. Örnek № 1.

Örnek № 1. Sol Mayeli (kararlı) “Bayati-Şiraz” muğamının ses dizisi

Henüz geçen yüzyılda bir çok müzikolog ve besteciler diğer muğamların yanı sıra “Bayati - Şiraz” muğamını da dönemin ünlü sanatçılarının performansından notaya aktardıklarını takdirle ifade etmemiz gerekmektedir.

1962 yılında Azerbaycan'ın Devlet Sanatçısı Neriman Memmadov (Bkz: *Resim № 4*), tar sanatçısı Ahmet Bakıhanov'un

(Bkz: Resim № 5), "Bayati-Şiraz" muğamının enstrümantal tarzda icrasını notaya aktararak yayınlamıştır.

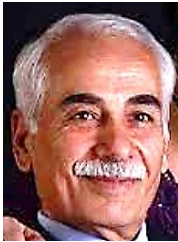

Resim № 4. Neriman Memmedov
(1928 - 2015)

Resim № 5. Ahmet Bakıhanov
(1892 - 1973)

2003 yılında müzikolog Prof. Dr. Arif Esadullayev (Bkz: Resim № 6), tar sanatçısı Elhan Muzaffarov (Bkz: Resim № 7) tarafından seslendirilen "Bayati - Şiraz" mugamını enstrümantal olarak notaya aktardı.

Resim № 6. Arif Esadullayev

Resim № 7. Elhan Muzaffarov

Ünlü tar üstadı Ekrem Memmedli (Bkz: Resim № 8), diğer muğamlarla birlikte ("Rast", "Zabul - Segah", "Şur", "Çahargâh", "Hümayun", "Şuşter", "Orta - Mahur", "Bayati - Gacar", "Şahnaz", "Raha", "Bayati-Kürt", "Mahir-Hindi", "Haric - Segâh") "Bayati-Şiraz" mugamını kendi icrasında enstrümantal şekilde Mezzosoprano anahtarında notaya aktararak 2010 yılında "Azerbaycan Muğamları" (Bkz: Resim № 9) ismiyle kitap halinde yayınlattı.

Resim № 8. Ekrem Memmedli

Resim № 9. “Azerbaycan Muğamları”

Ekrem Bey bununla da yetinmemiş, zengin tecrübesinden hareketle muğamların karakterini, ruh halini açıklamasının yanı sıra enstrümantal icra uslubundaki çeşitli mızrap vuruşlarını belirtmekle hatta bu işaretler hakkında ilginç bilgiler de vermiştir.

Bir hususa da değinmemiz gerekir ki zaman içinde birçok Azerbaycan’lı bestekârlar “Bayati-Şiraz” mugamına dayalı büyük ölçekli senfonik eserler bestelemiştir.

Azerbaycan’ın Devlet Sanatçısı Fikret Meşhedi Cemil oğlu Amirov (Bkz: Resim № 10), Azerbaycan profesyonel müzik kültürümüze senfonik mugam "Gulustani-Bayati Şiraz" isimli eserini bestelemekle klasik müzik camiamıza sunmuş, daha sonra ise Profesör Süleyman Eyyup oğlu Aleskerov (Bkz: Resim № 11) da "Bayati-Şiraz" adlı büyük hacimli muğam senfonisini yazmıştır.

Resim № 10. Fikret Amirov
(1922-1984)

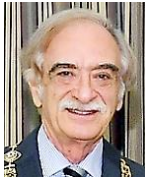
Resim № 11. Süleyman Aleskerov
(1924-2000)

Azerbaycan Devlet Sanatçısı Nazim Aliverdibeyov (Bkz: Resim № 12) cappella korusu için "Bayati-Şiraz" kompozisyonunu bestelemekle daha sonra "Bayati-Şiraz"ı Organ aleti için yorumlayarak muhteşem eserini Azerbaycan müzik kültürümüze sunmuştur.

Resim № 12. Nazim Aliverdibeyov (1926 - 1985)

Azerbaycan'ın Devlet Sanatçısı Polad Bülbüloğlu (Bkz: Resim № 13), ise "Bayati - Şiraz" isimli senfonisini kaleme alır. Aynı zamanda bu eser Enver Memmedhanlı'nın (Bkz: Resim № 14) senaryosu ve Devlet Sanatçısı Eldar Guliyev'in (Bkz: Resim № 15) yönetmenliği ile 1979

Resim № 13. Polad Bülbüloğlu

Resim № 14. Enver Memmedhanlı (1913-1990)

Resim № 15. Eldar Guliyev (1941-2021)

yılında filme alınmıştır. Polad Bülbüloğlu, bir zamanlar Azerbaycan'da yaşanmış korkunç olaylarını anlatan "Babek" filminin müzikleri "Bayati-Şiraz" mugamından esinlenerek büyük kapasiteli koro ve senfoni orkestrasının olağanüstü imkanlara sahip etkileyici sesleyri ile muhteşem bir eser ortaya koymuştur. Bkz:³

³ https://www.youtube.com/watch?v=Ou1KVS7HO_8 saat: 2.32 – 4.17

Bir önemli konuya da değinmemiz gerekir ki dünyaca ünlü Alman bestekârı Johann Sebastian Bach (Bkz: Resim № 16)

Resim № 16. Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Azerbaycan'ın muazzam muğamı olan ve minör tonalitesine temellenen “Bayati - Şiraz” muğamının duygusal felsefi ruhundan etkilenmekle, bu karmaşık müziğin tonlarından yararlanarak Organ enstrümanı için bestelediği meşhur "Toccata ve Füge" (*D Minör*) eserini dünya müzik kültürüne sunmuştur. Eserin ilk bölümü olan “Toccata”ın açılış fonksiyonlu giriş kısmının melodisinin entonasyonu Azerbaycan'ın yedi ana muğamından biri olan "Bayati - Şiraz" muğamının “Berdaşt” isimli bölümü ile birebir aynı olması ve icra zamanı seslenme sürecinde bu motifin açıkça duyulması çok ilginçtir. Bkz:⁴

İki asırdan fazladır ki “Bayati - Şiraz” muğamı ister Azerbaycan'ın ünlü hanım ve beyefendi hanendeleri tarafından uğurla söylenerek tanınmış saz sanatçılarının icra ettikleri farklı enstrümanlarıyla (*tar, kemança, garmon, obua, klarnet, ney, balaban*) performanslarını her daim sergilemekle, hatta bir çok farklı stadyolarda bunların kayıtları da gerçekleştirilmiştir.

⁴ Bach, J.S., “Toccata & Fugue in d minör”, Bkz:

https://www.youtube.com/watch?v=_FXoyr_FyFw saat: 0.04 – 0.27

Sonuç

Azerbaycan muğam derâmedleri ve renkleri üzerinde yaptığımız tahlillerden anlaşılan kısaca şu ki bazı muğam derâmed ve renklerinin müzik materyali “Tesnif”lere dayanmaktadır. Yani her zaman güfte ile okunan Azerbaycan halk tesnifleri, muğam destgâhının bölümleri arasını birbirine bağlayıcı müzik fonksiyonundadır. Sazendeler bazen enstrümantal şekilde çalıldığı zaman ise bu vokal - enstrümantal halk türküsü bir anda “Muğam Rengi”ne dönüşür. Yani tesnif statüsünden çıkarak bu kez enstrümantal ezgi olarak muğam rengi statüsünde yerini almış olur. Bir örnekle düşüncemizi biraz daha açacak olursak; Klasik Azerbaycan ana muğamlarının biri olan, “Bayati - Şiraz Muğamı”nın “Bayati – İsfahan” bölümünden sonra hanendelerin tercih ederek her zaman söyledikleri “Onu Deme Zalim Yâr” mısrası ile başlayan bu kadim tesnifi, bilemediğimiz bir nedenden dolayı ünlü bestekârimız, Devlet Sanatçısı Prof. Dr. Seyid Rustamov (*Bkz: Resim № 17*) “Azerbaycan Halk Renkleri” isimli eserinin 40. sayfasında “(№ 35) Bayati-İsfahan Rengi”⁵ ismiyle, bağımsız enstrümantal parça olarak kitabında yer vermiştir.

Resim № 17. Seyid Rustamov (1907-1983)

⁵ Bkz: Rüstamov S. “Azerbaycan Halk Renkleri”, 1. cilt, “Işık” yayınevi, Bakü – 1978, S. 40.

Yine aynı kitabın 41. sayfasında Azerbaycan'da ve Anadolu'da da çok sevilen “Laçın” adlı halk türküsü de “(№ 37) Bayati - Şiraz” ismiyle Renk statüsünde dâhil edilmiştir.

Bir noktaya da değinmemiz gerekir ki Azerbaycan halk dansları mutlaka 7 ana temel makamlardan “Çargâh”, “Şur”, “Rast”, “Bayati-Şiraz”, “Segâh”, “Şüşter”, “Hümayun” dan birine dayanır. Bu nedenle halk dansları, sazendeler tarafından mustakil olarak dans ezgisi diye çalınırsa aynı melodi kendi ismiyle ifade edilir. Fakat, “Kafkazi Raksı”, “Nilufer”, “Dilcan”, “Çervon”, “Dilican” vs. gibi bu yaygın danslarımız işte muğam destgâhı sürecinde muğam bölümleri arasında sazendeler tarafından çalındığında ise, artık bu dansların ismi sabit kalarak diğer bir ikinci isim olarak Renk diye adlanırlar. Yani, mustakil olarak çalınan danslar eğer muğam bölümleri içerisinde icra edilirse Muğam renklerinin bir türü olan Diringi statüsüne geçer. Diyelim ki “Kafkazi Raksı”, veya “Enzeli” gibi mustakil olarak çalınan dans ezgileri “Şüşter muğamı”na temellendiği için aynı muğamda icra edilirse tabii ki “Şüşter Rengi” olarak Diringi niteliğini alır. Bir diğer örnek ise ünlü garmon üstadı Teyyup Demirov'un (Bkz: Resim № 18) bestesi olan “Kaytağı” dansının ilk bölümü olan

Resim № 18. Teyyup Demirov (1908-1970)

“Ey Nuri” isimli oyun havası, muğamdan bağımsız sadece enstrümantal olarak çalındığı için kendi ismi ile (*yani “Ey Nuri”*) olarak kalır. Fakat bu raks aynı zamanda “Bayati-Şiraz” makamına da temellendiği için bazen “Bayati-Şiraz” Muğam destgâhının bölümleri arasında çalınırsa, bu melodi dans statüsünden kayarak “Bayati - Şiraz Rengi”nin bir çeşidi olan Diringi statüsünde konumlanır.

* * *

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü öğretim üyesi, Sayın **Prof. Dr. Oğuzhan Saygılı** Beyefendi’ye (*Bkz: Resim № 19*) ithaf ettiğimiz “**Bayati-Şiraz Derâmedleri ve Renkleri**” isimli, bu kitapta “Bayati-Şiraz” Muğamı’nda versiyonları ile birlikte (9 “*Bayati – Şiraz Derâmedi*” ve 49 “*Bayati – Şiraz Rengi*” olmak üzere), toplam 59 enstrümantal halk müziği incilerimizi derledik. Sanatseverlere armağan ettiğimiz bu eser umarız ki ilerleyen yıllarda Azerbaycan halk musikisi konusunda yazılacak yüksek lisans veya doktora tezlerinde, bilimsel yayınlarda kullanılacak kaynak eser olacaktır.

Resim № 19. Prof. Dr. Oğuzhan Saygılı

Aynı zamanda bu ezgilerin Türk saz sanatçıları tarafından aslına ve icra usulüne uygun çalınabilmesi amaçlanmıştır. Azerbaycan muğamlarına ait derlediğimiz enstrümantal halk ezgilerinin farklı müzik kurumlarında eğitiminin verilmesine inanıyoruz.

Türkiye’de İKSAD yayınevi tarafından ilk kez yayınlanan, **“Bayati-Şiraz Derâmedleri ve Renkleri”** adlı kitap Azerbaycan ve Türkiye arasında dostluk kardeşlik ve ortak medeniyet bağlarının öğretilerek yaşatılıp daha da geliştirilmesine bir armağandır.

Prof. Dr. İlgar Cemiloğlu

Stajer Avukat Ali İmamverdi

2 Mayıs (Ramazan Bayramı) - 07. 05 - 2022 saat 22.22 / Gaziantep

1. BAYATİ-ŞİRAZ DERÂMEDİ⁶ (1)

Elhan Mansurov'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 4. 11– 2021 saat 10:51

The musical score is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The tempo is marked as quarter note = 85. The score consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. The tempo marking '♩ = 85' is placed above the first staff. The first staff contains the first four measures of the piece. The second staff begins with a measure rest, followed by a first ending bracket over measures 5 and 6, and a second ending bracket over measures 7 and 8. The third staff contains measures 9 through 12. The fourth staff contains measures 13 through 16. The fifth staff contains measures 17 through 20. The sixth staff contains measures 21 through 24, ending with a double bar line and the word 'Fine' below it.

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=14G4KirjLhM&t=257s> saat: 4.10 - 5.41

2. BAYATİ-ŞİRAZ DERÂMEDİ (2)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 11. 12– 2009 saat 13:33

♩ = 65

4

7

10

13

16

Fine

3. BAYATÎ-ŞİRAZ DERÂMEDİ (3)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 11. 12– 2009 saat 14:09

♩ = 170

5

8

12

16

1.

2.

ril.

Fine

4. BAYATÎ-ŞİRAZ DERÂMEDİ (4)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 03. 09– 2009 saat 10:35

Musical score for "The Rose Tree" in G minor, 2/4 time. The score is for a single melodic line on a treble clef. It begins with a tempo marking of quarter note = 70 and a dynamic of *mf*. The key signature has two flats (Bb and Eb). The melody features various ornaments (trills and mordents) and repeat signs with first and second endings. The piece concludes with a final cadence.

27 *tr*

30 *tr*

32 *tr tr* *tr*

35 *tr*

38 *tr tr* *tr* *tr*

42 *tr tr* *tr*

46

48 1.

50 2.

Fine

5. BAYATİ-ŞİRAZ DERÂMEDİ (5)

♩ = 170

4

8

11

14

17

20

6. BAYATİ-ŞİRAZ DERÂMEDİ (6)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 01. 09– 2009 saat 17:56

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as 70. The score consists of six staves of music. The first staff begins with a tempo marking of 70. The second staff starts with a measure rest. The third staff begins with a measure rest. The fourth staff starts with a measure rest. The fifth staff begins with a measure rest. The sixth staff starts with a measure rest. The score includes various musical ornaments such as trills (tr), grace notes (gr), and slurs. The piece concludes with a double bar line and the word "Fine".

70

4

7

10

10

12

14

1. 2.

Fine

7.BAYATÎ-ŞİRAZ DERÂMEDİ (7)

Tarzen Behram Mansurov'un repertuarından.

♩ = 100

5

8

12

16

21

25

30

Fine

8.BAYATİ - ŞİRAZ DERÂMEDİ (8)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 16. 12– 2009 saat 23:03

♩ = 140

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It consists of eight staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. The tempo is marked as ♩ = 140. The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and half notes. There are also trills (tr) and accents (^) indicated above certain notes. The score is divided into measures by vertical bar lines. The first staff contains measures 1 through 2. The second staff contains measures 3 through 4, with a first ending (1.) and a second ending (2.) marked. The third staff contains measures 5 through 6. The fourth staff contains measures 7 through 8. The fifth staff contains measures 9 through 10. The sixth staff contains measures 11 through 12. The seventh staff contains measures 13 through 14. The eighth staff contains measures 15 through 16. The score ends with a double bar line.

3

1.

2. tr

6

tr

tr

tr

9

11

13

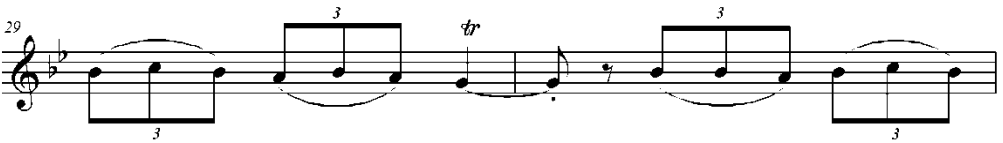
15

17

tr

>

tr

9. BAYATİ-ŞİRAZ DERÂMEDİ (9)

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 23. 10– 2008 saat 21:18

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as 70 beats per minute. The score consists of seven staves of music, each containing four measures. The dynamics are marked as *f* (forte), *mp* (mezzo-piano), and *p* (piano). The melody is characterized by various ornaments, including trills (*tr*) and grace notes (*gr*). The score is as follows:

Staff 1: *f* 70. *tr* *gr* *tr* *gr*

Staff 2: *mp* *tr* *gr* *tr* *gr*

Staff 3: *f* *tr* *gr* *tr* *gr*

Staff 4: *p* *tr* *gr* *tr* *gr*

Staff 5: *f* *tr* *gr* *tr* *gr*

Staff 6: *p* *tr* *gr* *tr* *gr*

Staff 7: *f* *tr* *gr* *tr* *gr*

10. BAYATÎ-ŞİRAZ RENGİ (1)

MAYE

♩ = 120 *tr*

5 *tr*

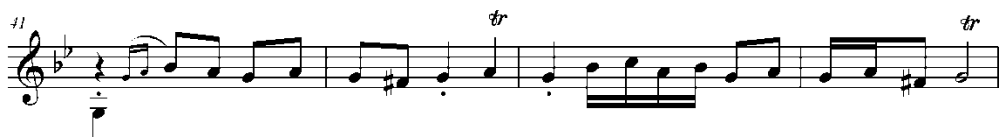
9 *tr*

13 *tr*

17 *tr*

21 *tr*

25 *tr*

Fine

11. BAYATİ - ŞİRAZ RENGİ ⁷ (2)

DİRİNGİ

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 18. 05 - 2020 saat 17:24

♩ = 300

4

8

12

16

19

⁷ Bkz: İmamverdiyev İ. “Bayatı - Şiraz rengi № 5”, “Azerbaycan Muğam İncileri” (Derâmedler, renkler, dirîngiler), “Nafta-Press”, Bakü – 2010, S.409 - 410

12. BAYATİ - ŞİRAZ RENGİ⁸ (3)

UZZAL

DİRİNGİ

Tarzen Behram Mansuruv'un repertuarından
Notaya aktaran: İlgar Cemil. 19. 05 - 2020 saat 09:07

♩ = 320

5

9

13

16

20

Fine

⁸ Bkz: İmamverdiyev İ. “Bayatı - Şiraz rengi № 17”, “Azerbaycan Muğam İncileri”
(Derâmedler, renkler, diringiler), “Nafta-Press”, Bakü – 2010, S.431

13. BAYATİ - ŞİRAZ RENGİ⁹ (4)

DİRİNGİ

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 11. 09 - 2020 saat 14:16

♩ = 430

4

7

11

15

18

21

Fine

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=RV53IrVZGCQ> saat 37:42 - 39:16

14. BAYATÎ-ŞİRAZ RENGİ (5)

$\text{♩} = 120$

5

9

13

18

23

27

31

35

Fine

The musical score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. The tempo is marked as 120 beats per minute. The score consists of eight staves of music. The first staff begins with a repeat sign. The second staff is marked with a '5' above the first measure. The third staff is marked with a '9' above the first measure. The fourth staff is marked with a '13' above the first measure and contains several trills (tr) marked above the notes. The fifth staff is marked with an '18' above the first measure and contains several trills (tr) marked above the notes. The sixth staff is marked with a '23' above the first measure and contains a repeat section with two endings, labeled '1.' and '2.'. The seventh staff is marked with a '27' above the first measure. The eighth staff is marked with a '31' above the first measure. The final staff is marked with a '35' above the first measure and ends with a double bar line and the word 'Fine' below it.

15. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (6)

BAYATİ-İSFAHAN

Tarzen Behram Mansurov'un repertuarından.
Notaya aktaran: İlgar Cemil. 3. 09 - 2009 saat 20:34

23

[illegible]

31

35

Fine

16. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (7)

BAYATİ-İSFAHAN

Tarzen Behram Mansurov'un repertuarından.
Notaya aktaran: İlgar Cemil. 30. 09 - 2009 saat 22:48

♩ = 140

5

10

14

18

21

24

28

Fine

17. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (8)

BAYATİ-İSFAHAN

Tarzen Behram Mansurov'un repertuarından.

$\text{♩} = 180$
 3 *tr*
 5 *tr*
 7 *tr*
 9 *tr*
 11 *tr*
 13 *tr*
 15 *tr*
 Fine

18. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (9)

BAYATİ-İSFAHAN

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 11. 12- 2009 saat 20:54

♩ = 120

3

6

9

12

15

18

22

26

Fine

19. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (10)

BAYATI-İSFAHAN

Tarzen Behram Mansurov'un repertuarından.

Musical score for "The Bird Song" by John Cage. The score is written on a single treble clef staff in 6/8 time. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as quarter note = 300. The score includes various musical notations such as trills (tr), grace notes (v), and slurs. The piece is divided into measures, with measure numbers 4, 7, 10, 13, and 16 indicated. The final measure includes a first ending and a second ending.

19

22

25

28

31

34

37

40

47

50

[illegible]

57

Musical notation for measure 57, featuring a treble clef, a key signature of one flat, and a complex rhythmic pattern with eighth and sixteenth notes.

The first system of the musical score for 'The Rose Tree' is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It begins with a tempo marking of 60 and a first ending bracket. The melody consists of a series of eighth and quarter notes, ending with a repeat sign. The first ending is marked with a '1.' and a repeat sign, leading to a second ending marked with a '2.' and a repeat sign. The second ending concludes the system with a final note and a repeat sign.

Fine

20. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (11)

BAYATİ-İSFAHAN

Tarzen Behram Mansurov'un repertuarından.
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 4. 09– 2009 saat 11:01

♩ = 240

4

7

10

13

16

Fine

21. BAYATÎ-ŞİRAZ RENGİ (12)

BAYATÎ-İSFAHAN

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 10. 12- 2009 saat 23:03

♩ = 360

4

7

12

16

18

20

22

24

1. 2.

Fine

22. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (13)

The musical score is written for a single melodic line in 6/8 time, featuring a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as 3/4 = 340. The score is divided into six systems, each containing a single staff. The first staff begins with a forte (ff) dynamic and a triplet of eighth notes. The second staff starts at measure 5. The third staff starts at measure 8 and includes a trill ornament. The fourth staff starts at measure 11 and also includes a trill. The fifth staff starts at measure 14 and features a double-sharp (x) ornament. The sixth staff starts at measure 17 and includes a double-sharp ornament. The final staff starts at measure 20 and concludes with a series of sixteenth notes. The score is written in a standard musical notation style with a treble clef and a key signature of two flats.

54 | İLGAR CEMİLOĞLU İMAMVERDİYEV & ALİ İMAMVERDİ

22. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (13)

3/4 = 340

ff

5

8

11

14

17

20

23. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (14)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 4. 04– 2012 saat 23:42

$\text{♩} = 90$

1

7

10

13

16

19

24. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (15)

DİRİNGİ

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 9. 02– 2012 saat 09:17

♩ = 280

5 2.

19

13

17 *tr*

21 1.

25. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (16)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 5. 04– 2012 saat 17:11

The musical score is written in 3/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as 95. The score consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by an eighth note A4, and then a quarter note B-flat4. The second staff continues the melody with a quarter note C5, followed by an eighth note D5, and then a quarter note E-flat5. The third staff continues with a quarter note F5, followed by an eighth note G5, and then a quarter note A5. The fourth staff continues with a quarter note B-flat5, followed by an eighth note C6, and then a quarter note D6. The fifth staff continues with a quarter note E-flat6, followed by an eighth note F6, and then a quarter note G6. The sixth staff continues with a quarter note A6, followed by an eighth note B-flat6, and then a quarter note C7. The score includes various ornaments and a key signature of two flats.

26. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (17)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 19. 05– 2012 saat 22:15

• = 90

5

9

12

15

18

21

24

1. 2.

Fine

27. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (18)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 9. 07– 2012 saat 15:47

$\text{♩} = 100$

5

9

13

17

21

25

30

1.

2.

Fine

28. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (19)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 10. 09– 2012 saat 08:14

♩ = 115

6

10

14

18

22

1.

2.

Fine

29. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (20)

ŞEHLAYİ¹⁰

DİRİNGİ

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 10. 07– 2012 saat 18:19

$\text{♩} = 340$

4

8

12

16

20

23

Fine

¹⁰ Şehla İlgarkızı'nın aziz anısına adanmış

30. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (21)

DİRİNGİ

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 9. 09– 2012 saat 15:23

♩ = 100

4

7

10

13

16

1. 2.

Fine

31. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (22)

DİRİNGİ

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 23. 10- 2014 saat 09:59

♩ = 360

5

9

13

17

21

[illegible]

29

33

[illegible]

45

Musical notation for measures 45-48. Measure 45: Treble clef, key signature of one flat (Bb), quarter note G4, quarter note A4, quarter note Bb4, quarter note A4. Measure 46: Treble clef, key signature of one flat (Bb), quarter note G4, quarter note A4, quarter note Bb4, quarter note A4. Measure 47: Treble clef, key signature of one flat (Bb), quarter note G4, quarter note A4, quarter note Bb4, quarter note A4. Measure 48: Treble clef, key signature of one flat (Bb), quarter note G4, quarter note A4, quarter note Bb4, quarter note A4.

49 *tr.* *Fine*

32. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (23)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 12. 11– 2014 saat 09:02

♩ = 130

5

9

13

17

21

25

29

33

Fine

33. BAYATİ –ŞİRAZ RENGİ (24)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 3.04– 2012 saat 19.15

♩ = 100

4

1.

7

2.

10

13

16

rit.

Fine

34. BAYATI – ŞİRAZ RENGİ (25)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 16.03– 2013 saat 08.31

The musical score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. The tempo is marked as 130. The score consists of seven staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a 3/4 time signature. The tempo is marked as 130. The first staff contains four measures of music, with a trill (tr) marked above the second measure. The second staff begins with a measure rest (5) and contains four measures of music, with a trill (tr) marked above the second measure. The third staff begins with a measure rest (9) and contains four measures of music, with a trill (tr) marked above the first measure. The fourth staff begins with a measure rest (13) and contains four measures of music. The fifth staff begins with a measure rest (17) and contains four measures of music, with trills (tr) marked above the first, second, and third measures. The sixth staff begins with a measure rest (21) and contains four measures of music, with trills (tr) marked above the second, third, and fourth measures. The seventh staff begins with a measure rest (24) and contains four measures of music, with a trill (tr) marked above the third measure. The score ends with a double bar line and the word "Fine" written below the final measure.

5

9

13

17

21

24

Fine

35. BAYATİ-SİRAZ RENGİ (26)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 4.11 – 2021 saat 09:40

$\text{♩} = 100$

5

9

13

17

Fine

36. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (27)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 21.10 – 2021 saat 08:35

$\text{♩} = 90$

5

9

13

17

21

25

28 *tr*

31

3.5

Example 3.5

38

41

The musical notation shows a single staff in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody consists of eighth notes: G4, A4, B-flat4, C5, D5, E-flat5, F5, G5, A5, B-flat5, C6, D6, E6, F6, G6, A6, B-flat7, C8.

The musical notation shows the final measures of the piece. It begins with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The melody consists of eighth and sixteenth notes, ending with a double bar line and the word "Fine" written below the staff.

Fine

37. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (28)

Mus: İlgar Cemil

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 20.04 – 2022 saat 15:49

The musical score is written in treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and a 2/4 time signature. The tempo is marked as 70. The score consists of eight staves of music. The first staff begins with a quarter rest followed by a quarter note, then a series of eighth and sixteenth notes. Trills are marked above several notes. The second staff continues the melodic line with more eighth and sixteenth notes and a trill. The third staff features a trill and a double trill. The fourth staff includes a double trill. The fifth staff has a trill. The sixth staff continues the melodic line. The seventh staff features a trill. The eighth staff concludes the piece with a trill and a final note marked 'Fine'.

5

8

11

14

17

20

23

26

rit.

Fine

38. BAYATİ-SİRAZ RENGİ¹¹ (29)

Mus: Ahsen Dadaşov

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 9. 10. 2021 saat 17:36

4

6

10

13

1.

2.

Fine

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=wJXKbYXgMlk> saat. 01- 1.21

39. BAYATİ - ŞİRAZ RENGİ (30)

Mus: Vamik Memmedaliyev

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi 31.07 – 2021 saat 10:30

Moderato ♩ = 260

The musical score is written in 8/8 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It consists of ten staves of music. The first staff begins with a treble clef and a key signature of two flats. The tempo is marked 'Moderato' with a metronome marking of ♩ = 260. The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and half notes, as well as trills (tr) and slurs. The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

5

9

12

15

18

21

24

27

30

Fine

40. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (31)

Mus: Alekper Askerov

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 9. 10. 2021 saat 13:38

♩ = 105

5

9

13

17

21

25

29

41. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ¹² (32)

Reşad İbrahimov'un icrasından

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 1.11 – 2021 saat 18:17

♩ = 60

3

5

7

9

11

13

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=4FYlFJKrst8&t=2889s> saat 46.44 - 48.09

15

17

19

21

24

25

rit.

Fine

42. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ¹³ (33)

Rüstem Müslümov 'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 8.11-2021 saat 19.03

Musical score for "The Rose Tree" in 6/8 time. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as 150. The score includes measures 1 through 18, with various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and trills.

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=h1y4zjwokkY> saat: 0.23 - 2.07

43. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ¹⁴ (34)

Munis Şerifov 'un icrasından

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 9.11-2021 saat 17.47

$\text{♩} = 380$

4

9

13

19

23

28

31

35

¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=VI4anMykJFs> saat: 1.17 - 3.32

38

41

47

51

54

59

62

66

69

72

Fine

44. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ¹⁵ (35)

Mus: Feramez Germrudi

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 18.11-2021 saat 19.52

Musical score for "The Rose Tree" in 6/8 time. The score is written in treble clef with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The tempo is marked as 380. The score is divided into systems with measure numbers 1 through 29. The notation includes eighth notes, quarter notes, and rests. Performance instructions include "Fine" at the end of the first system and "tr" (trill) markings above several notes in the later systems. The score concludes with a double bar line and a repeat sign.

¹⁵<https://www.youtube.com/watch?v=6VADg989oLs> saat: 58.0935- 59.27

45. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ¹⁶ (36)

Mus: Reşad İbrahimov

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 20.10 – 2021 saat 21:23

♩ = 85

5

9

12

16

20

24

¹⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=iHmAhhbbGEY> saat: 0.01 – 1.13

46. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (37)

Behram Mansurov'un icrasından

Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 02.11 – 2008 saat 21:03

• = 96

4

7

10

13

16

19

22

25

Example 25

31

Example 10

35

38 *Fine*

Fine

47. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ¹⁷ (38)

Reşad İbrahimov'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 7.11 – 2021 saat 18:12

$\text{♩} = 100$

4

1.

2.

7

10

13

15

¹⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=9kDiJRfKs64> saat: 1.45 - 2.58

48. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ¹⁸ (39)

Mus: Aydın Mehraliyev

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 31.01 - 2022 saat 20:10

The musical score is written for a single melodic line in 2/4 time, featuring a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as 85. The score consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a 2/4 time signature. The tempo marking '85' is placed above the first measure. The first staff contains 6 measures. The second staff starts with a measure rest, followed by a first ending bracket (1.) and a second ending bracket (2.). The third staff begins with a measure rest, followed by a trill (tr) and a grace note (b). The fourth staff begins with a measure rest, followed by a trill (tr) and a grace note (b). The fifth staff begins with a measure rest, followed by a trill (tr) and a grace note (b). The sixth staff begins with a measure rest, followed by a trill (tr) and a grace note (b). The score ends with a double bar line.

¹⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=9kDiJRfKs64> saat: 1.45 - 2.58

49. BAYATİ-SİRAZ RENGİ (40)

Mus: Aydın Mehraliyev

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 14.09 - 2009 saat 16:49

♩ = 90

5

9

14

18

22

25

Fine

50. BAYATÎ-ŞİRAZ RENGİ (41)

Mus: Aydın Mehraliyev

$\bullet = 100$

mf

4

8

12

15

18

20

23

1. 2.

Fine

51. BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (42)

Mus: Aydın Mehraliyev

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 14. 09 - 2020 saat 16:49

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). The tempo is marked as 150 beats per minute. The score consists of five staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. It includes a tempo marking of 150 and a dynamic marking of *mf*. The melody features several trills marked with 'tr'. The second staff continues the melody with more trills. The third staff includes a 'FINE' marking and a 'Dolçe' section. The fourth staff continues the melody with trills. The fifth staff concludes the piece with a 'Da capo al fine' marking and a 'Fine' ending.

• = 150

mf

4

8

FINE

Dolçe

13

18

Da capo al fine

Fine

52. ZİL BAYATÎ-ŞİRAZ RENGİ (43)

Mus: Aydın Mehraliyev

8/8 $\text{♩} = 340$

f

3

6

9

12

tr

Fine

16

tr

20

53. ZİL BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (44)

Mus: Aydın Mehraliyev.

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 16. 09 - 2009 saat 00:08

The musical score is written in staff notation with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 2/4. The tempo is marked as ♩ = 95. The score consists of six staves of music. The first staff begins with a forte (f) dynamic. The second staff includes a trill (tr) marking. The third staff features a first ending (1.) and a second ending (2.) leading to a 'Fine' marking. The fourth staff includes a trill (tr) marking. The fifth staff includes a trill (tr) marking. The sixth staff ends with a repeat sign (double bar line with dots) and a key signature change to one sharp (F-sharp).

54. ZİL BAYATI - ŞİRAZ RENGİ (45 a)

BAYATI-İSFAHAN

DİRİNGİ

I varyant

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 5. 02 - 2020 saat 20:44

♩ = 360

5

9

13

17

21

25

29

Fine

1.

2.

♩

55. ZİL BAYATİ-ŞİRAZ RENGİ (45 b)

BAYATİ-İSFAHAN

DİRİNGİ

II varyant

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 19. 12 - 2009 saat 20:44

400

4

8

12

16

19

22

25

28

31

35

38

41

44

47

Fine

56. ZİL BAYATI-ŞİRAZ RENGİ¹⁹ (46)

UZZAL

Notaya aktaran: İlgar Cemil. 14.12 - 2021 saat 19:04

♩ = 420

6

9

13

16

20

24

¹⁹ Bestekâr Fikret Amirov “Gülüstai-Bayati-Şiraz” senfînik muğamında “Zil Bayati-Şiraz Rengi (48)”ün 3-9. portelerinde yar alan küçük melodik parçasından istifade etmiştir. Bkz: <https://www.youtube.com/watch?v=JQyTaH2fd9Q> saat: 1.42 – 1.50

57. ZİL BAYATI-ŞİRAZ RENGİ (47)

Tarzen Behram Mansurov'un repertuarından.

4

7

10

13

F i n e

58. ZİL BAYATI-ŞİRAZ RENGİ²⁰ (48)

Reşad İbrahimov'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 15.11-2021 saat 16.36

The musical score is written in 8/8 time with a tempo marking of 3/10. It is in the key of B-flat major (two flats). The score consists of eight staves of music. The first staff starts with a treble clef and a key signature of two flats. The tempo marking is 3/10. The score includes various musical notations such as eighth notes, quarter notes, and rests. There are first and second endings marked with '1.' and '2.' at measures 8-9 and 15-16. The piece concludes with a 'Fine' marking at the end of the eighth staff.

²⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=e16hz9q9Pe0> saat: 2.13.25 – 2.14.14

59. ZİL BAYATİ-SİRAZ RENGİ²¹ (49)

Reşad İbrahimov'un icrasından
Notaya aktaran: İlgar İmamverdi: 3.11 – 2021 saat 16:10

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of eight staves of music. The tempo is marked as ♩ = 90. The score includes various musical notations such as eighth notes, sixteenth notes, and ornaments (trills, grace notes). The piece concludes with a double bar line and the word 'Fine'.

²¹https://www.youtube.com/watch?v=B_j22zoSRcs&t=6606s saat: 2.25.07 – 2.26.08

PROF. DR. İLGAR CEMİLOĞLU İMAMVERDİYEV

İlgar Cemil oğlu İMAMVERDİYEV 23 Eylül 1956 yılında Azerbaycan'ın Gence şehrinde doğdu. Fikret Amirov adına 1 sayılı Çocuk Müzik Okulu'nu (1967-1972), Kanber Hüseyinli adına Orta İhtisas Müzik Lisesini (1972-1976) ve Üzeyir Hacıbeyli adına Bakü Müzik Akademisi'ni (1976-1981 yıllarında tar alanında) **başarı diplomaları** ile bitirdi. 1985 yılında Öğrenci ve Gençlerin 12. Dünya festivalinin (Moskova) diplomasını, 1986 yılında Orta Asya ve Trans Kafkasya cumhuriyetleri arasında Doğu Aletleri üzere Bakü'de düzenlenen Üzeyir Hacıbeyli adına 1. Uluslararası yarışmada birincilik diplomasını kazandı. Trans Kafkasya, Orta Asya ve Türkiye'de düzenlenen halk müziği ve folkloru üzere birçok uluslararası kongrelere katılmış, yüzden fazla bilimsel makaleleri farklı hakemli dergilerde yayımlanmıştır. 1994 yılında Azerbaycan Cumhuriyeti Yüksek Referans Kurumundan sanatşinaslık adayı diplomasını (*EN № 0308, 2 Kasım 1994 yıl tarihli Protokol № 54.*), 2009 yılında sanatşinaslık doktoru diplomasını (*ED № 01109, 8 Mayıs 2009 yıl tarihli Protokol № 8 –R*), ilmi unvanını aldı. 1981 yılından 2000 yılına kadar Bakü Müzik Akademisi Halk Çalgı Aletleri bölümünde, 2000 – 2006 yılları arasında Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde doçent olarak görev yaptı. 2007 yılından itibaren Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda doçent, 2009 yılından itibaren de aynı üniversitede profesör olarak çalışmaktadır. Kapsamlı çalışmalarından dolayı 2015 yılında Azerbaycan Cumhuriyeti Yüksek Referans Kurumundan 2. Profesörlük Diplomasını (*PR № 01432, 17 Nisan 2015 tarihli Protokol № 07 R*) almaya hak kazanan İlgar İmamverdiyev 50'den fazla teşekkür belgesi, plaket ve birçok ödüller almıştır:

1. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Motif Vakfı işbirliğinde düzenlenen 21. Motif Halk Bilim Ödülleri değerlendirmeleri Ödül Tespit Komisyonu tarafından yapılmış “Halk Müziği Hizmet Ödülü”. 12 Aralık 2015

2. “Avrupa Yayın Basın Evi”nin “En İyi Vatansever Araştırmacı Bilim Adamı” Altın Madalyası. (AZ-№ 8032200126) Bakü - 2016.

3. “İksad Yayınevi”nin “Onur ödülü” 2018, 2020

Bu yıllarda İlgar Cemiloğlu, "Ansambl için piyesler mecmuası" (1997), "Azerbaycan âşık icracılığı sanatının karakteristik özellikleri" (2004), "Azerbaycan'ın 20 saz havası" adlı I, II (2005) ve III (2006), "Azerbaycan'ın 193 40 saz havası" (2006), "Piyano eşlikli saz eserleri" (2006), "Piyano eşlikli tar eserleri" 1., 2. cilt (2006), hem de "İran Türklerinde âşık düğün törenleri" (2006), iki ciltten oluşan "Azerbaycan dans havaları" (2007), üç ciltten oluşan "Azerbaycan muğam (uzun havalar) renkleri ve derâmedleri"

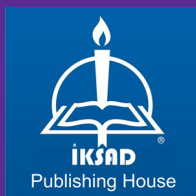
(2007, 2009), "Azerbaycan ve İran Türkleri'nin âşık-ıcracılık sanatının karşılıklı ilişkileri" 1. neşir (2007), 2. neşir (2008), "Âşık Mikail Azaflı'nın saz havaları" (2008), altı ciltten oluşan "Azerbaycan halk türkülleri" (2007, 2008, 2009), "Azerbaycan muğam (*uzun hava*) incileri (*mücevherleri*)" (2010), "Komik hikâyeler ve gülmece" (2010), "Miskin Abdal ocağının el sanatkârları" (2011), "Şirvan âşıklarının saz havaları" (2011), "İran Azerbaycan âşıklarının 40 saz havası" (2012), "Köroğlu havaları" (2012), "Saz havaları antolojisi" (2013), "Azerbaycan enstrümantal halk müziği örnekleri" (2014), "Vahit Alioğlunun şiirlerine bestelenmiş müzikler" (2015), "Miskin Abdal elinin saz-söz üstatları" 1. baskı (2016), 2. baskı (2017), "Dede Şemşir ıcracılığı sanatında ananevi saz havaları" (2017), "Azerbaycan musikisinde Bahar mevsuzu (*konusu*) ve Nevruz motiflerinin izleri" (2018), "Bir millet, iki devlet, Azerbaycan - Türkiye" (2018), "Azerbaycan müzik kültüründe bayatılar - mâniler" (2019), "Yaşıyorsun yüreğimde" (2020), aynı zamanda Ali İmamverdi ile ortak "Azerbaycan raks havaları atlası" 1. cilt "Kaytağı" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 2. cilt "Yallılar" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 3. cilt "Diringi" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 4. cilt "Kadim Rakslar" (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 5. cilt "Çağdaş Dönem Raksları" (1. Bölüm) (2020), "Azerbaycan raks havaları atlası" 6. cilt, "Çağdaş Dönem Raksları" (2. Bölüm), "Avtandl İsrailov'un 26 raks havaları" (2021), "Azerbaycan âşık ıcracılığı sanatı" (2021), "Yüreğimin nağmeleri" (2021), "Âşık Alesker 200, Âşık Alesker'in poetik ve müzik dünyası", "Piyano eşlikli enstrümantal tar eserleri" (2021), Firuze İmamverdi ile birlikte yazdığı "İran Türklerinde Âşık Düğün Törenleri" (2021), Ali İmamverdi ile birlikte yazdığı "Enstrümantal Tar Eserleri" (*derâmedler, renkler, diringiler*) (2021), "Şüşter Derâmedleri ve Renkleri" (2021), "Şur Derâmedleri ve Renkleri" (2022), "Kürdü-Şehnaz, Dilkeş, Rahab, Neva Derâmedleri ve Renkleri" (2022), "Hümayun, Bayati – Kürd Derâmedleri ve Renkleri" (2022), "Rast Derâmedleri ve Renkleri" (2022), "Muğam Derâmedleri ve Renkleri" (*Mahur-Hindi, Orta-Mahur, Bayati-Gacar, Gatar, Dügâh, Bayati-Türk, Zemin – Hara, Çoban - Bayati*) (2022) isimli elli dokuzuncu kitabı yayımlanarak, 54 adet "Klasik saz havaları" (2015) isimli CD albümü Azerbaycan müzik camiasının beğenisine sunuldu.

Prof. Dr. İlgar İmamverdiyev farklı yıllarda **Rusya** (Moskova, St. Petersburg), **Kazakistan** (Alma - ata), **Özbekistan** (Taşkent, Semerkant), **İtalya** (Roma, Napoli, Kapri), **İran** (Tebriz, Urmiya), **Irak** (Bağdat, Babil), **Türkiye** (Ankara, Erzurum, Ağrı, Iğdır, Kars, Bayburt, Amasya, Osmaniye, Şanlı Urfa, Akçaabat, İstanbul, Bursa, İzmir, Ayvalık, Eskişehir, Kırşehir, Nevşehir, Gaziantep, Adıyaman) vs. birçok ülkelerde çok sayıda konserlere katıldı. Aynı zamanda Azerbaycan ve Türkiye televizyonlarında: "AzTV1", "İctimai TV", "TRT İnt", "TRT Gap", "25. kanal" da tar ve saz aleti ile farklı konserlerde yer

aldı. “Kaçak Nabi”, “Papak”, “Bey’in Oğurlanması” (*Damadın çalınması*), “Doğma Sahiller” filmlerinin ve “Sekreğin destanı” (*Korkut-Ata hikâyesi*) çizgi film müziğini tar, Azeri âşık sazı, bağlama ve ud enstrümanları ile seslendirdi.

Prof. Dr. İlgar İmamverdiyev **Gürcistan** (Tiflis 1981), **Özbekistan** (Taşkent 1988, 1989), **Kazakistan** (Alma-ata 1991), **Moldova** (Komrat - Gagavuzya 2017), **KKTC** (Lefkoşa 2019), ve **Türkiye**'de (Ankara 2002, 2007, 2012, Kocaeli 2007, Urfa 2015, Edirne 2016, Niğde 2017, İstanbul 2012, 2017, Nevşehir 2017, 2018, Iğdır 2017, Sivas 2017, Diyarbakır 2017, Antalya 2018, Afyon 2018, Ardahan 2019, Eskişehir 2019, Gaziantep 2019, 2021, Muğla 2021, İzmir 2022), düzenlenen farklı törenlerde folklor ve halk müziği alanında uluslararası kongrelerde, sempozyumlarda, bilimsel zirvelerde akademik makaleleri ve icralarıyla yer almıştır.

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Cerrahi Tıp Bilimleri Bölümü öğretim üyesi, **Sayın Prof. Dr. Oğuzhan Saygılı Beyefendi**'ye ithaf ettiğimiz “**Bayati - Şiraz Derâmedleri ve Renkleri**” isimli, kitap Ali İmamverdi'nin **on altıncı**, Prof. Dr. İlgar Cemiloğlu İmamverdiyev'in Türkiye ve Azerbaycan müzik kültürüne katkıda bulunduğu **altmışıncı** eseridir.

ISBN: 978-625-8377-67-5